

Lijvig rapport na drie jaar vissenmonitoren in Havenwijk-Zuid

Pleidooi voor 'kunstriffen' in de Leidse grachten

Annet van Aarsen
a.van.aarsen@hollandmedia.combinatie.nl

Leiden * De oude fietsen, die op de bodem van de Leidse grachten liggen, lijken belangrijk te zijn voor de visstand. Dat is een van de opmerkelijke uitkomsten in het lijvige rapport 'Vissenmonitoring in de Leidse Havenwijk 2013-2015', dat vanmiddag aan wethouder Paul Dirkse (duurzaamheid) wordt overhandigd.

In deze wijk is tussen 2012 en 2014 bij schoonmaakacties veel grof vuil uit het water gehaald, onder andere met hulp van de sportvissers onder de bewoners.

'Zij gaven in 2015 echter aan, dat zij minder vis vingen dan voorheen', meldt Aaf Verkade, de projectleider van het vissenmonitoringsproject in het rapport. 'In 2015 heb ik snorke-

lend zelf ook ervaren dat er minder snoeken en minder grote scholen blank- en ruisvoorn waren dan in de jaren daarvoor. De sportvissers operden dat het weghalen van het grofvuil op de bodem mogelijk had geleid tot de aanwezigheid van minder vis. In goed overleg hebben we daarom besloten om het grofvuil dat er nu nog ligt, te laten liggen, mits dat niet gevaarlijk is voor de beroeps- en pleziervaart.'

De fietswrakken - zo is het idee - vormen 'kunstriffen' die door vissen graag worden gebruikt worden, bijvoorbeeld om te schuilen. Grote roofvissen - zoals snoeken - hangen er graag rond om vanuit een 'hinderlaag' hun prooi te pakken.

Ook de rivierdonderpad - een klein visje met beschermde status dat in 14 van de 24 in de Havenwijk onderzochte trajecten is gevonden - zou baat hebben bij 'kunstriffen'. Deze

dieren houden niet van de traditionele modderige grachtenbodems maar van stenen of ander 'hard straat'. Het rapport: 'Deze beschermde soort is in de hoogste dichtheid gevonden op plekken met veel stortsteen en bij kapotte beschoeiingen. Nabij bruggen en stenen kadetrapjes is in het verleden veel puin gestort en deze plekken vormen daarbij een goed leefgebied voor dit nachtdiertje. Het niet al te rigoureuze opschonen van kunstriffen en het behoud van kapotte beschoeiingen wordt aanbevolen.' Op plekken waar kapotte beschoeiingen wel worden vervangen, zouden volgens Verkade 'rivierdonderpad-hotels' van dakpannen op de bodem kunnen worden gelegd.

Het project vissenmonitoring in de Havenwijk heeft een enorme berg aan gegevens over de onderwaterflora en -fauna opgeleverd. Met

hulp van organisaties als KNNV, afdeling Leiden - de vereniging voor veldbiologie - werden in totaal 255 inventarisatierondes uitgevoerd, door vijftig deelnemers. In totaal achtien soorten vis zijn zo op de kaart gezet. Er zaten belangrijke waarnemingen bij, bijvoorbeeld van de eerder genoemde rivierdonderpadden en de eveneens beschermde kleine modderkruiper. Ook de komst van de marm grondel is vastgelegd, een exoot die een bedreiging is voor de rivierdonderpad. Het visje is overigens niet de enige nieuweling: ook onder andere Amerikaanse rivierkreeften en Chinese wolhandkrabben hebben zich in de wijk gevestigd.

Inmiddels is Verkade door de gemeente aangesteld als adviseur stadsgrachten en zijn er nu ook monitoring- en opschoonactiviteiten in andere delen van de stad.

19/9/2016